KÄÄNNÖS

PÖYTÄKIRJA

rannikkoalueiden yhdennetystä käytöstä ja hoidosta Välimeren alueella

TÄMÄN PÖYTÄKIRJAN OSAPUOLET, jotka

OVAT OSAPUOLINA Barcelonassa 16 päivänä helmikuuta 1976 tehdyssä Välimeren merellisen ympäristön ja rannikkoalueiden suojelemista koskevassa yleissopimuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna 10 päivänä kesäkuuta 1995,

HALUAVAT panna täytäntöön mainitun yleissopimuksen 4 artiklan 3 kappaleen e kohdassa ja 5 kappaleessa esitetyt tavoitteet,

KATSOVAT, että Välimeren rannikkoalueet ovat Välimeren kansojen yhteistä kulttuuri- ja luonnonperintöä ja niitä olisi suojeltava ja käytettävä harkiten tämänhetkisten ja tulevien sukupolvien hyödyksi,

OVAT HUOLISSAAN ihmisten toimien aiheuttamien paineiden lisääntymisestä Välimeren rannikkoalueilla, koska ne uhkaavat rannikkoalueiden herkkää luontoa, ja haluavat pysäyttää ja kääntää rannikkoalueiden tilan huonontumisen ja vähentää merkittävästi rannikon ekosysteemien biologisen monimuotoisuuden häviämistä,

OVAT HUOLISSAAN ilmastonmuutoksesta johtuvista rannikkoalueita uhkaavista vaaroista, joihin kuuluu muun muassa merenpinnan nousu, sekä tietoisia siitä, että on tarpeen sopia kestävän kehityksen mukaisista toimenpiteistä, joilla vähennetään luonnonilmiöiden kielteisiä vaikutuksia,

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että koska rannikkoalueet ovat korvaamaton ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen voimavara, rannikkoalueiden suunnittelu ja hoito, jolla pyritään suojelemaan rannikkoalueita ja kehittämään niitä kestävällä tavalla, edellyttää koko Välimeren alueen ja sen rantavaltioiden tasolla erityistä yhdennettyä lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon maiden keskinäinen erilaisuus ja erityisesti geomorfologisista ominaisuuksista johtuvat saarien erityistarpeet,

OTTAVAT HUOMIOON Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen, Ramsarissa 2 päivänä helmikuuta 1971 tehdyn vesilintujen elinympäristönä kansainvälisesti merkittäviä vesiperäisiä maita koskevan yleissopimuksen sekä Rio de Janeirossa 5 päivänä kesäkuuta 1992 tehdyn biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, joiden osapuolia monet Välimeren rantavaltiot ja Euroopan yhteisö ovat,

HALUAVAT erityisesti tehdä yhteistyötä soveltuvien ja yhdennettyjen suunnitelmien laatimiseksi rannikkovyöhykkeiden hoitoa varten New Yorkissa 9 päivänä toukokuuta 1992 tehdyn ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen 4 artiklan 1 kappaleen e kohdan mukaisesti,

HYÖDYNTÄVÄT rannikkoalueiden yhdennetystä käytöstä ja hoidosta saatuja kokemuksia sekä eri järjestöjen, myös Euroopan unionin toimielinten, työtä,

OTTAVAT LÄHTÖKOHDAKSEEN Välimeren kestävän kehityksen toimikunnan suositukset ja työn sekä osapuolten Tunisissa vuonna 1997, Monacossa vuonna 2001, Cataniassa vuonna 2003 ja Portorozissa vuonna 2005 pidettyjen kokousten suositukset ja Portorozissa vuonna 2005 hyväksytyn Välimeren kestävän kehityksen strategian,

OVAT PÄÄTTÄNEET vahvistaa Välimeren alueen tasolla rantavaltioiden ponnisteluja rannikkoalueiden yhdennetyn hoidon ja käytön varmistamiseksi,

OVAT PÄÄTTÄNEET edistää kansallisia, alueellisia ja paikallisia aloitteita koordinoitujen edistämistoimien, yhteistyön ja asiaan liittyvien eri tahojen kanssa luotavien kumppanuuksien avulla, jotta voitaisiin parantaa rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon hallintoa,

HALUAVAT varmistaa, että yleissopimusta ja sen pöytäkirjoja sovelletaan johdonmukaisesti rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon osalta,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSA

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 artikla

Yleiset velvollisuudet

Osapuolet luovat Välimeren merellisen ympäristön ja rannikkoalueiden suojelemista koskevan yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen mukaisesti yhteiset puitteet Välimeren rannikkoalueiden yhdennetylle käytölle ja hoidolle ja toteuttavat tarvittavat toimenpiteet alueellisen yhteistyön vahvistamiseksi tätä varten.

2 artikla

Määritelmät

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa tarkoitetaan:

a) 'osapuolilla' tämän pöytäkirjan osapuolia;

b) 'yleissopimuksella' Barcelonassa 16 päivänä helmikuuta 1976 tehtyä Välimeren merellisen ympäristön ja rannikkoalueiden suojelemista koskevaa yleissopimusta sellaisena kuin se on muutettuna 10 päivänä kesäkuuta 1995;

c) 'järjestöllä' yleissopimuksen 17 artiklassa tarkoitettua toimielintä;

d) 'keskuksella' PAP-ohjelman (Priority Actions Programme) RAC-keskusta (Regional Activity Centre);

e) 'rannikkoalueella' rantaviivan molemmin puolin sijaitsevaa geomorfologista aluetta, jolla meri- ja maa-alueiden välinen vuorovaikutus ilmenee monimutkaisina ekologisina ja luonnonvarojen järjestelminä; nämä järjestelmät koostuvat bioottisista ja abioottisista osista, jotka esiintyvät rinnakkain ja ovat vuorovaikutuksessa ihmisyhteisöjen ja sosioekonomisten toimintojen kanssa;

f) 'rannikkoalueiden yhdennetyllä käytöllä ja hoidolla' rannikkoalueiden kestävän hoidon ja käytön dynaamista prosessia, jossa otetaan huomioon samanaikaisesti rannikon ekosysteemien ja maisemien herkkyys, toimintojen ja käyttötapojen moninaisuus ja niiden välinen vuorovaikutus, tiettyjen toimintojen ja käyttötapojen yhteydet mereen sekä niiden vaikutus sekä meri- että maa-alueisiin.

3 artikla

Maantieteellinen kattavuus

1. Pöytäkirjaa sovelletaan Välimeren alueeseen sellaisena kuin se on määritelty yleissopimuksen 1 artiklassa. Aluetta rajaavat myös:

a) merellä kulkeva rannikkoalueen raja, joka on osapuolten aluevesien ulkoraja; sekä

b) maalla kulkeva rannikkoalueen raja, joka on osapuolten määrittämien toimivaltaisten rannikkoyksikköjen raja.

2. Jos jokin osapuoli määrittää suvereniteettinsa rajoissa rajat, jotka eroavat tämän artiklan 1 kappaleessa esitetyistä rajoista, sen on toimitettava tästä ilmoitus pöytäkirjan tallettajalle sen tallettaessa ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymisasiakirjansa tai minä myöhempänä ajankohtana hyvänsä siinä tapauksessa, että:

a) merellä kulkeva raja on lähempänä rantaa kuin aluevesien ulkoraja;

b) maalla kulkeva raja määritetään joko kauemmaksi tai lähemmäksi kuin edellä määritetyt rannikkoyksikköjen alueen rajat, jotta voidaan muun muassa soveltaa ekosysteemilähestymistapaa sekä taloudellisia ja sosiaalisia kriteereitä ja ottaa huomioon geomorfologisista ominaisuuksista johtuvat saarien erityistarpeet ja ilmastonmuutoksen negatiiviset vaikutukset.

3. Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai edistää asianmukaisella institutionaalisella tasolla riittäviä toimenpiteitä, joilla tiedotetaan tämän pöytäkirjan maantieteellisestä kattavuudesta väestölle ja kaikille toimijoille, joita asia koskee.

4 artikla

Oikeuksien varaaminen

1. Mitkään tämän pöytäkirjan määräykset tai sen perusteella annetut säädökset eivät vaikuta osapuolten oikeuksiin tai jo esittämiin tai tuleviin vaatimuksiin taikka oikeudellisiin näkemyksiin, jotka liittyvät merioikeuteen, erityisesti merialueiden luonteeseen ja laajuuteen, vierekkäisiä tai vastakkaisia rannikoita omaavien valtioiden välisten merirajojen määrittämiseen, kansainväliseen merenkulkuun käytettäviä salmia koskeviin kulkuoikeuksiin ja -sääntöihin ja viattoman kauttakulun oikeuteen aluemerillä taikka rantavaltion, lippuvaltion tai satamavaltion toimivallan luonteeseen tai laajuuteen.

2. Mitkään tämän pöytäkirjan perusteella toteutetut toimet tai toimenpiteet eivät muodosta perusteita esittää, myöntää tai kieltää vaadetta, joka liittyy kansalliseen suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan.

3. Tämän pöytäkirjan määräykset eivät vaikuta muissa voimassa olevissa tai tulevissa kansallisissa tai kansainvälisissä asiakirjoissa tai ohjelmissa annettuihin tiukempiin määräyksiin, jotka koskevat rannikkoalueiden suojelua tai hoitoa.

4. Tämän pöytäkirjan määräykset eivät vaikuta kansallisiin turvallisuus- ja puolustustoimiin ja -resursseihin; osapuolet sopivat kuitenkin, että kyseiset toimet ja resurssit olisi luotava ja niitä olisi harjoitettava tämän pöytäkirjan mukaisesti, mikäli se on kohtuullista ja käytännössä mahdollista.

5 artikla

Rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon tavoitteet

Rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon tavoitteena on:

a) tukea rannikkoalueiden kestävää kehitystä suunnittelemalla toimet järkevästi niin, että ympäristö ja maisemat otetaan huomioon yhdessä taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurillisen kehityksen kanssa;

b) säilyttää rannikkoalueet tämänhetkisten ja tulevien sukupolvien hyödyksi;

c) varmistaa luonnonvarojen, erityisesti veden, kestävä käyttö;

d) varmistaa rannikon ekosysteemien, maisemien ja geomorfologian yhtenäisyyden säilyttäminen;

e) ehkäistä ja/tai vähentää luonnon tai ihmisten toiminnan aiheuttamien luonnonuhkien, erityisesti ilmastonmuutoksen, vaikutuksia;

f) saavuttaa johdonmukaisuus julkisten ja yksityisten aloitteiden välillä sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten rannikkoalueiden käyttöön vaikuttavien päätösten välillä.

6 artikla

Rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon yleiset periaatteet

Osapuolet noudattavat tämän pöytäkirjan täytäntöönpanossa seuraavia rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon periaatteita:

a) Otetaan erityisesti huomioon vuorovesialueen biologinen rikkaus ja luonnollinen dynamiikka ja toiminta sekä kokonaisuuden muodostavien meri- ja maa-alueiden välinen täydentävyys ja keskinäinen riippuvuus.

b) Otetaan yhdennetyllä tavalla huomioon kaikki hydrologisiin, geomorfologisiin, ilmastollisiin, ekologisiin, sosiotaloudellisiin ja kulttuurillisiin järjestelmiin liittyvät tekijät, jotta ei ylitettäisi rannikkoalueen kantokykyä ja estettäisiin luonnonkatastrofien ja rakentamisen kielteiset vaikutukset.

c) Sovelletaan rannikon suunnitteluun ja hoitoon ekosysteemilähestymistapaa rannikkoalueiden kestävän kehityksen varmistamiseksi.

d) Varmistetaan asianmukainen hallinto siten, että paikallisväestö ja ne kansalaisyhteiskunnan toimijat, joita rannikkoalueisiin liittyvät asiat koskevat, voivat riittävällä tavalla ja hyvissä ajoin osallistua avoimeen päätöksentekoprosessiin.

e) Varmistetaan eri alat kattava institutionaalinen koordinaatio rannikkoalueista huolehtivien hallinnollisten yksiköiden ja alue- ja paikallisviranomaisten välillä.

f) Varmistetaan, että laaditaan maankäytön strategioita, yhdyskuntasuunnittelua ja sosioekonomisia toimia koskevia suunnitelmia ja ohjelmia sekä muita asiaan liittyviä alakohtaisia politiikkoja.

g) Otetaan huomioon rannikkoalueiden toimien runsaus ja monipuolisuus ja asetetaan tarvittaessa tärkeysjärjestyksessä etusijalle julkiset palvelut ja toimet, joiden käyttö ja sijainti edellyttävät meren välitöntä läheisyyttä.

h) Varmistetaan, että koko rannikkoaluetta käytetään tasapainoisesti ja että vältetään tarpeetonta keskittymistä ja asutuksen leviämistä.

i) Tehdään alustavat arviot ihmisten eri toimiin ja infrastruktuuriin liittyvistä riskeistä, jotta voitaisiin ehkäistä ja vähentää niiden negatiivisia vaikutuksia rannikkoalueisiin.

j) Estetään rannikkoympäristön vahingoittuminen ja, mikäli sitä kuitenkin tapahtuu, huolehditaan asianmukaisesta ennallistamisesta.

7 artikla

Koordinointi

1. Rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa varten osapuolet:

a) varmistavat institutionaalisen koordinaation, tarvittaessa sopivien elinten tai mekanismien avulla, jotta vältetään yhteen alaan rajoittuvia lähestymistapoja ja tuetaan kattavia lähestymistapoja;

b) järjestävät asianmukaisen koordinaation rannikkoalueiden meri- ja maa-alueista vastaavien, eri hallintoyksiköissä toimivien toimivaltaisten viranomaisten välillä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla;

c) järjestävät kansallisten viranomaisten ja alueellisten ja paikallisten elinten välillä tiiviin koordinaation, joka kattaa rannikkoalueita koskevat strategiat, suunnitelmat ja ohjelmat sekä toiminnoille myönnettävät erilaiset luvat; koordinaatio voidaan toteuttaa yhteisten neuvoa-antavien elinten tai yhteisten päätöksentekoprosessien avulla.

2. Toimivaltaisten kansallisten, alueellisten ja paikallisten rannikkoviranomaisten on, sikäli kun se on käytännössä mahdollista, työskenneltävä yhdessä rannikkoalueita koskevien strategioiden, suunnitelmien ja ohjelmien johdonmukaisuuden ja tehokkuuden vahvistamiseksi.

II OSA

RANNIKKOALUEIDEN YHDENNETYN KÄYTÖN JA HOIDON OSAT

8 artikla

Rannikkoalueiden suojelu ja kestävä käyttö

1. Osapuolet pyrkivät tämän pöytäkirjan 5 ja 6 artiklassa määritettyjen tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti varmistamaan rannikkoalueiden kestävän käytön ja hoidon, jotta voidaan suojella rannikon luontotyyppejä, maisemia, luonnonvaroja ja ekosysteemeitä kansainvälisten ja alueellisten oikeudellisten asiakirjojen mukaisesti.

2. Tätä varten osapuolet:

a) määrittävät rannikkoalueille korkeimmasta talvivesirajasta alkaen vyöhykkeen, jolla ei sallita rakentamista. Kun otetaan huomioon muun muassa alueet, joihin ilmastonmuutos ja luonnonuhkat suoraan ja kielteisesti vaikuttavat, tämän vyöhykkeen on oltava vähintään 100 metriä leveä, ellei jäljempänä olevasta b kohdasta muuta johdu. Tätä leveyttä koskevia tiukempia kansallisia toimenpiteitä sovelletaan edelleen.

b) voivat mukauttaa tavalla, joka on johdonmukainen tämän pöytäkirjan tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, edellä mainittuja määräyksiä:

   1) yleistä etua koskevissa hankkeissa;

   2) alueilla, joilla vallitsee erityisiä maantieteellisiä tai muita paikallisia rajoituksia, jotka liittyvät erityisesti väestötiheyteen tai sosiaalisiin tarpeisiin ja joiden osalta kansallisissa säädöksissä säädetään yksittäisistä asunnoista, taajamista ja kehittämisestä;

c) ilmoittavat järjestölle kansallisista säädöksistään, joihin edellä mainitut mukautukset perustuvat.

3. Osapuolet pyrkivät myös varmistamaan, että niiden kansalliset säädökset sisältävät rannikkoalueiden kestävää kehitystä koskevat vaatimukset. Näissä vaatimuksissa otetaan huomioon erityiset paikalliset olosuhteet ja muun muassa:

a) määritetään suojelualueiden ulkopuolisille alueille avoimia alueita, joilla rakentamista ja muita toimintoja rajoitetaan tai tarvittaessa kielletään;

b) rajoitetaan kaupunkirakentamisen lineaarista laajenemista ja uuden liikenneinfrastruktuurin luomista rannikolla;

c) varmistetaan, että ympäristönäkökohdat sisällytetään yleisten merialueiden hoitoa ja käyttöä koskeviin sääntöihin;

d) varmistetaan yleisön vapaa pääsy merelle ja rannalle;

e) rajoitetaan maa-ajoneuvojen liikkumista ja pysäköimistä sekä merialusten liikkumista ja ankkurointia herkillä luonnonalueilla maalla tai merellä, kuten hiekkarannoilla ja dyyneillä, ja tarvittaessa kielletään tällainen liikkuminen ja pysäköiminen tai ankkurointi.

9 artikla

Taloudellinen toiminta

1. Osapuolet, jotka noudattavat tämän pöytäkirjan 5 ja 6 artiklassa esitettyjä tavoitteita ja periaatteita ja ottavat huomioon Barcelonan yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen asiaa koskevat määräykset:

a) kiinnittävät erityistä huomiota taloudellisiin toimintoihin, jotka edellyttävät meren välitöntä läheisyyttä;

b) varmistavat, että taloudellisissa toiminnoissa käytetään mahdollisimman vähän luonnonvaroja ja otetaan huomioon tulevien sukupolvien tarpeet;

c) varmistavat yhdennetyn vesivarojen hoidon ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavan jätehuollon;

d) varmistavat, että rannikon ja merenkulun talous mukautetaan rannikkoalueiden herkkään luonteeseen ja että meren luonnonvaroja suojellaan pilaantumiselta;

e) määrittävät taloudellisten toimintojen kehitykselle indikaattorit, jotta varmistetaan rannikkoalueiden kestävä käyttö ja vähennetään paineita, jotka ylittävät rannikkoalueiden kantokyvyn;

f) edistetään hyvien käytäntöjen ohjeiden käyttöä viranomaisten, taloudellisten toimijoiden ja kansalaisjärjestöjen keskuudessa.

2. Lisäksi osapuolet sopivat seuraavien taloudellisten toimintojen osalta seuraavaa:

a) Maatalous ja teollisuus

   osapuolet varmistavat, että maatalous- ja teollisuustoiminnot sijoitetaan ja niitä harjoitetaan niin, että voidaan taata ympäristön suojelun korkea taso ja suojella ekosysteemeitä ja maisemia sekä estää meren, vesistöjen, ilman ja maaperän pilaantuminen;

b) Kalastus

   i) osapuolet ottavat huomioon tarpeen suojella kalastusalueita rakennushankkeissa;

   ii) osapuolet varmistavat, että kalastuskäytännöt ovat yhteensopivia meren luonnonvarojen kestävän käytön kanssa;

c) Vesiviljely

   i) osapuolet ottavat huomioon tarpeen suojella vesiviljelyä ja simpukkavesiä rakentamishankkeissa;

   ii) osapuolet sääntelevät vesiviljelyä valvomalla tuotantopanosten käyttöä ja jätteenkäsittelyä;

d) Matkailu, urheilu ja virkistyskäyttö

i) osapuolet edistävät kestävää rannikkomatkailua, jossa suojellaan rannikon ekosysteemeitä, luonnonvaroja, kulttuuriperintöä ja maisemia;

ii) osapuolet edistävät rannikkomatkailun erityismuotoja, kuten kulttuuri-, maaseutu- ja ekomatkailua, siten, että samalla kunnioitetaan paikallisväestön perinteitä;

iii) osapuolet sääntelevät ja tarvittaessa kieltävät urheilu- ja virkistystoimintoja, joihin kuuluu esimerkiksi kalastus ja simpukoiden korjuu virkistystarkoituksessa;

e) Erityisten luonnonvarojen käyttö

i) osapuolet vaativat ennakkolupaa mineraalien etsimiseen ja hyödyntämiseen, myös meriveden käyttöön suolanpoistolaitoksissa ja kivien hyödyntämiseen;

ii) osapuolet sääntelevät hiekanottoa, myös hiekanottoa merenpohjasta ja jokien sedimentistä, tai kieltävät sen, jos se todennäköisesti vaikuttaa haitallisesti rannikon ekosysteemien tasapainoon;

iii) osapuolet seuraavat rannikon pohjavesivarastoja ja makean ja meriveden välistä dynaamista vuorovaikutus- tai välimaastoa, johon maanalaisen veden hankinta tai luonnonympäristöön kohdistuvat päästöt voivat vaikuttaa haitallisesti.

f) Infrastruktuurit, energialaitokset, satamat ja vesirakennustyöt ja -rakenteet

osapuolet vaativat lupaa kyseisiä infrastruktuureita, laitoksia, töitä ja rakenteita varten, jotta niiden negatiiviset vaikutukset rannikon ekosysteemeihin, maisemiin ja geomorfologiaan minimoidaan tai tarvittaessa niitä kompensoidaan muilla kuin rahoitukseen liittyvillä toimenpiteillä;

g) Merenkulkualan toiminnot

osapuolet harjoittavat merenkulkualan toimintoja siten, että varmistetaan rannikon ekosysteemien säilyttäminen asiaa koskeviin kansainvälisin sopimuksiin sisältyvien sääntöjen, normien ja menettelyjen mukaisesti.

10 artikla

Erityiset rannikkoekosysteemit

Osapuolet toteuttavat toimenpiteitä suojellakseen tiettyjen rannikon erityisten ekosysteemien ominaisuuksia seuraavasti:

1. Kosteikot ja suistoalueet

Sen lisäksi, että perustetaan suojelualueita, osapuolet pyrkivät estämään kosteikkojen ja suistoalueiden häviämisen:

a) ottamalla huomioon kansalliset rannikkostrategiat ja rannikkoja koskevat suunnitelmat ja ohjelmat sekä lupia myöntäessään kosteikkojen ja suistoalueiden ympäristöllisen, taloudellisen ja sosiaalisen tehtävän;

b) toteuttamalla tarvittavat toimenpiteet sellaisten toimien sääntelemiseksi ja tarvittaessa kieltämiseksi, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia kosteikkoihin ja suistoalueisiin;

c) ennallistamalla mahdollisuuksien mukaan sellaiset rannikkojen kosteikot, joiden tila on huonontunut, siten että voidaan aktivoida uudelleen niiden positiivinen rooli ympäristöprosesseissa.

2. Merien luontotyypit

Osapuolet tunnustavat, että on tarpeen suojella merialueita, joilla esiintyy suojeluarvoltaan merkittäviä luontotyyppejä ja lajeja, riippumatta siitä, onko alueet luokiteltu suojelualueiksi, ja tästä syystä ne

a) toteuttavat toimenpiteitä, joilla varmistetaan lainsäädännön sekä meri- ja rannikkoalueiden suunnittelun ja hoidon avulla erityisesti niiden alueiden suojelu ja säilyttäminen, joilla on suojeluarvoltaan merkittäviä luontotyyppejä ja lajeja;

b) sitoutuvat edistämään alueellista ja kansainvälistä yhteistyötä, joka tähtää merien luontotyyppien suojelua koskevien yhteisten ohjelmien toteuttamiseen.

3. Rannikkojen metsät

Osapuolet toteuttavat toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on säilyttää tai kehittää rannikkojen metsiä, erityisesti silloin, kun metsät sijaitsevat erityisten suojelualueiden ulkopuolella.

4. Dyynit

Osapuolet sitoutuvat säilyttämään ja mikäli mahdollista ennallistamaan dyynejä ja hiekkasärkkiä.

11 artikla

Rannikkomaisemat

1. Osapuolet tunnustavat rannikkojen maisemien erityisen esteettisen, luonto- ja kulttuuriarvon riippumatta siitä, onko alueet luokiteltu suojelualueiksi, ja ne toteuttavat toimenpiteitä, joilla varmistetaan rannikkomaisemien suojelu lainsäädännön, suunnittelun ja hoidon avulla.

2. Osapuolet sitoutuvat edistämään alueellista ja kansainvälistä yhteistyötä maaseudun suojelun alalla ja erityisesti toteuttamaan, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, yhteisiä toimia, joilla suojellaan valtioiden rajojen yli ulottuvia rannikkomaisemia.

12 artikla

Saaret

Osapuolet sitoutuvat suojelemaan erityisesti saaria, myös pieniä saaria, ja tätä varten ne:

a) edistävät ympäristöystävällisiä toimia kyseisillä alueilla ja toteuttavat erityisiä toimia sen varmistamiseksi, että asukkaat voivat osallistua rannikkoekosysteemien suojeluun paikallisten tapojen ja tietämyksen mukaisesti;

b) ottavat huomioon saariympäristön erityisominaisuudet ja sen, että on tarpeen varmistaa saarien välinen vuorovaikutus kansallisissa rannikkostrategioissa ja rannikkoja koskevissa suunnitelmissa ja ohjelmissa sekä hallintovälineissä, erityisesti liikenteen, matkailun, kalastuksen, jätehuollon ja vesihuollon osalta.

13 artikla

Kulttuuriperintö

1. Osapuolet toteuttavat erikseen tai yhteisesti kaikki sopivat toimenpiteet, joilla pyritään sovellettavien kansallisten säädösten ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti säilyttämään ja suojelemaan rannikkoalueiden kulttuuriperintöä, erityisesti arkeologista ja historiallista perintöä, vedenalainen kulttuuriperintö mukaan luettuna.

2. Osapuolet varmistavat, että rannikkoalueiden kulttuuriperinnön suojelussa pidetään ensisijaisena vaihtoehtona paikan päällä tapahtuvaa suojelua ennen muita mahdollisia kyseiseen perintöön kohdistuvia toimia.

3. Osapuolet varmistavat erityisesti, että rannikkoalueiden vedenalaisen kulttuuriperinnön osia, jotka siirretään muualle niiden vesiympäristöstä, säilytetään ja hoidetaan siten, että turvataan niiden pitkäaikainen säilytys, ja että niillä ei käydä kauppaa eikä niitä myydä, osteta tai vaihdeta kaupallisina tuotteina.

14 artikla

Osallistuminen

1. Jotta varmistettaisiin tehokas hallinto kaiken rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon osalta, osapuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että eri sidosryhmät osallistuvat asianmukaisesti rannikko- ja meristrategioiden, -suunnitelmien ja -ohjelmien sekä hankkeiden suunnitteluun ja täytäntöönpanoon sekä erilaisten lupien myöntämiseen. Näitä sidosryhmiä ovat muun muassa:

— alueelliset yhteisöt ja julkiset yksiköt, joita asia koskee,

— taloudelliset toimijat,

— kansalaisjärjestöt,

— sosiaaliset toimijat,

— yleisö, jota asia koskee.

Osallistumisen muotona ovat muun muassa neuvoa-antavat elimet, tutkimukset tai julkiset kuulemiset ja mahdollisesti myös kumppanuudet.

2. Edellä mainitun osallistumisen varmistamiseksi osapuolten on toimitettava tietoja hyvissä ajoin ja asianmukaisella ja tehokkaalla tavalla.

3. Kaikilla niillä sidosryhmillä, jotka haluavat riitauttaa sellaisen päätöksen, toimen tai laiminlyönnin, johon sovelletaan osapuolten laatimia määräyksiä osallistumisesta rannikkoalueita koskeviin suunnitelmiin, ohjelmiin tai hankkeisiin, olisi oltava käytettävissään välitys- tai sovittelumenettelyjä tai mahdollisuus hakea muutosta hallinto- tai tuomioistuinmenettelyssä.

15 artikla

Valistus, koulutus ja tutkimus

1. Osapuolet sitoutuvat toteuttamaan kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa koskevia valistustoimia sekä laatimaan asiaa koskevia koulutusohjelmia ja koulutusta sekä tiedottamaan yleisölle.

2. Osapuolet järjestävät suoraan, monenkeskisesti tai kahdenkeskisesti taikka järjestön, keskuksen taikka alalla toimivien kansainvälisten järjestöjen välityksellä rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa koskevia koulutusohjelmia, koulutusta ja yleisön valistustoimia, joilla pyritään varmistamaan rannikkoalueiden kestävä kehitys.

3. Osapuolet varmistavat, että tehdään tieteidenvälisen tutkimusta, joka koskee rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa sekä toimien välistä vuorovaikutusta ja niiden vaikutuksia rannikkoalueisiin. Tätä varten osapuolten on perustettava tai tuettava asiaan erikoistuneita tutkimuskeskuksia. Tutkimuksella pyritään erityisesti parantamaan tietämystä rannikkoalueiden yhdennetystä käytöstä ja hoidosta, vaikuttamaan osaltaan yleisötiedotukseen sekä helpottamaan yleistä ja yksityistä päätöksentekoa.

III OSA

RANNIKKOALUEIDEN YHDENNETYN KÄYTÖN JA HOIDON VÄLINEET

16 artikla

Seuranta- ja havainnointimekanismit ja -verkot

1. Osapuolet käyttävät ja lujittavat olemassa olevia asianmukaisia seuranta- ja havainnointimekanismeja tai luotava tarvittaessa uusia. Ne myös laativat ja päivittävät säännöllisesti rannikkoalueita koskevia kansallisia selvityksiä, joiden olisi sisällettävä siinä määrin kuin mahdollista tietoa resursseista ja toimista sekä laitoksista, lainsäädännöstä ja suunnittelusta, jotka voivat vaikuttaa rannikkoalueisiin.

2. Jotta voitaisiin edistää tieteellisen kokemuksen, tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihtoa, osapuolet osallistuvat sopivalla hallinnollisella ja tieteellisellä tasolla Välimeren rannikkoalueen verkostoon yhteistyössä järjestön kanssa.

3. Jotta voitaisiin helpottaa rannikkoalueiden tilan ja kehityksen säännöllistä havainnointia, osapuolet sopivat siitä, missä muodossa ja millä tavoin kerätään tiedot kansallisia selvityksiä varten.

4. Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuranta- ja havainnointimekanismeista ja -verkoista saadut tiedot saatetaan yleisön saataville.

17 artikla

Välimeren strategia rannikkoalueiden yhdennettyä hoitoa ja käyttöä varten

Osapuolet sitoutuvat tekemään yhteistyötä rannikkoalueiden kestävän kehityksen ja yhdennetyn käytön ja hoidon edistämiseksi ja ottavat tällöin huomioon Välimeren kestävän kehityksen strategian ja täydentävät sitä tarvittaessa. Tätä varten osapuolet määrittävät keskuksen avustamana Välimeren alueen rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa varten yhteisen alueellisen toimintakehyksen, joka pannaan täytäntöön asianmukaisilla alueellisilla toimintasuunnitelmilla ja muilla toiminnallisilla välineillä sekä osapuolten kansallisilla strategioilla.

18 artikla

Kansalliset rannikkostrategiat sekä rannikkoa koskevat suunnitelmat ja ohjelmat

1. Kunkin osapuolen on laadittava rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon kansallinen strategia sekä rannikkoja koskevat täytäntöönpanosuunnitelmat ja -ohjelmat tai edelleen vahvistettava niitä ja varmistettava tällöin, että strategia, suunnitelmat ja ohjelmat ovat yhteisen alueellisen toimintakehyksen mukaisia ja vastaavat tässä pöytäkirjassa esitettyjä yhdennetyn käytön ja hoidon tavoitteita ja periaatteita; osapuolten on tiedotettava järjestölle kyseistä strategiaa varten luodusta koordinointimekanismista.

2. Kansallisessa strategiassa, joka perustuu tämänhetkisen tilanteen analyysiin, on asetettava tavoitteet, määritettävä ensisijaiset tavoitteet ja niiden perusteet, tunnistettava hoitoa edellyttävät rannikkoekosysteemit sekä kaikki asiaan liittyvät toimijat ja prosessit, lueteltava toteutettavat toimenpiteet, niiden kustannukset ja institutionaaliset välineet ja käytettävissä olevat oikeudelliset ja rahoitukselliset keinot sekä asetettava täytäntöönpanon aikataulu.

3. Rannikkoja koskevissa suunnitelmissa ja ohjelmissa, jotka voivat olla erillisiä tai sisältyä muihin suunnitelmiin, määritetään kansallisen strategian suuntaukset, ja niillä pannaan strategia täytäntöön asianmukaisella alueellisella tasolla; strategiassa on määritettävä muun muassa ja tarpeen mukaan rannikkoalueiden meri- ja maaosien kantokyky sekä käyttöoikeuksia ja käyttöä koskevat edellytykset.

4. Osapuolet määrittävät asianmukaiset indikaattorit, joiden avulla voidaan arvioida rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa koskevien strategioiden, suunnitelmien ja ohjelmien tehokkuutta sekä pöytäkirjan täytäntöönpanon edistymistä.

19 artikla

Ympäristöarviointi

1. Koska rannikkoalueet ovat erityisen haavoittuvia, osapuolet huolehtivat siitä, että tehtäessä ympäristövaikutusten arviota ja siihen liittyviä tutkimuksia sellaisista julkisista ja yksityisistä hankkeista, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia rannikkoalueisiin ja erityisesti niiden ekosysteemeihin, otetaan huomioon tämän ympäristön erityinen herkkyys ja rannikkoalueiden meri- ja maaosien välinen vuorovaikutus.

2. Samojen perusteiden mukaisesti osapuolet laativat tarvittaessa strategisen ympäristövaikutusten arvioinnin suunnitelmista ja ohjelmista, jotka vaikuttavat rannikkoalueisiin.

3. Ympäristövaikutusten arvioinnissa olisi otettava huomioon rannikkoalueisiin kohdistuvat yhteisvaikutukset kiinnittäen riittävästi huomiota muun muassa alueiden kantokykyyn.

20 artikla

Maankäyttöpolitiikka

1. Jotta voidaan edistää rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa, vähentää taloudellisia paineita, säilyttää avoimia alueita ja turvata yleisön pääsy merelle ja rannoille, osapuolet vahvistavat asianmukaisia maankäyttöpolitiikan välineitä ja -toimenpiteitä, joihin kuuluu myös suunnitteluprosessi.

2. Tätä varten ja rannikkoalueiden julkisessa ja yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden kestävän hoidon varmistamiseksi osapuolet voivat muun muassa luoda järjestelmiä, joilla maata hankitaan, luovutetaan, lahjoitetaan tai siirretään yleiseksi alueeksi ja joilla perustetaan kiinteistöille rasitteita.

21 artikla

Taloudelliset, rahoitukselliset ja verotukselliset välineet

Kansallisten rannikkostrategioiden ja rannikkoja koskevien suunnitelmien ja ohjelmien täytäntöönpanemiseksi osapuolet voivat toteuttaa asianmukaisia toimia, joilla otetaan käyttöön taloudellisia, rahoituksellisia ja/tai verotuksellisia välineitä, joilla pyritään tukemaan rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa koskevia paikallisia, alueellisia ja kansallisia aloitteita.

IV OSA

RANNIKKOALUEISIIN VAIKUTTAVAT RISKIT

22 artikla

Luonnonuhat

Rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa koskevien kansallisten strategioiden yhteydessä osapuolten on laadittava politiikkoja luonnonuhkien torjumiseksi. Tätä varten osapuolet tekevät arvioita rannikkoalueiden herkkyydestä ja uhkista ja toteuttavat torjuntaan, hillintään ja sopeutumiseen tähtääviä toimenpiteitä, joilla tartutaan luonnonuhkien, erityisesti ilmastonmuutoksen, vaikutuksiin.

23 artikla

Rannikon eroosio

1. Osapuolet, jotka noudattavat tämän pöytäkirjan 5 ja 6 artiklassa esitettyjä tavoitteita ja periaatteita, pyrkivät torjumaan ja hillitsemään rannikon eroosion negatiivisia vaikutuksia aiempaa tehokkaammin ja sitoutuvat tätä varten toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet, joilla säilytetään tai palautetaan rannikkojen luonnollinen kyky sopeutua muutoksiin, muun muassa niihin, jotka johtuvat merenpinnan noususta.

2. Kun osapuolet harkitsevat uusia toimia ja rakennustöitä rannikkoalueilla, mukaan luettuina merenkulun rakenteet sekä eroosion ja tulvien torjumiseksi tarkoitetut rannikoiden rakenteet, ne kiinnittävät erityistä huomiota siihen, onko niillä negatiivisia vaikutuksia rannikon eroosioon ja aiheutuuko tästä mahdollisesti suoria tai välillisiä kustannuksia. Olemassa olevien toimien ja rakenteiden osalta osapuolten olisi toteutettava toimenpiteitä, joilla minimoidaan niiden vaikutukset rannikon eroosioon.

3. Osapuolet pyrkivät ennakoimaan rannikon eroosion vaikutukset toimintojen yhdennetyn hallinnon avulla, mukaan luettuna erityistoimenpiteet rannikkojen sedimenttejä ja rannikkojen rakenteita varten.

4. Osapuolet sitoutuvat jakamaan tieteellistä tietoa, joka voi parantaa tietämystä rannikkojen eroosion tilasta, kehityksestä ja vaikutuksista.

24 artikla

Toimet luonnonkatastrofeissa

1. Osapuolet sitoutuvat edistämään kansainvälistä yhteistyötä, jonka avulla voidaan toimia luonnonkatastrofien sattuessa, ja toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet, joiden avulla voidaan reagoida luonnonkatastrofien vaikutuksiin pikaisesti.

2. Osapuolet sitoutuvat koordinoimaan käytettävissään olevien havainto-, varoitus- ja viestintälaitteiden käyttöä hyödyntäen olemassa olevia mekanismeja ja aloitteita sen varmistamiseksi, että tietoa suurista luonnonkatastrofeista voidaan välittää mahdollisimman nopeasti. Osapuolet ilmoittavat järjestölle, mitkä kansalliset viranomaiset ovat toimivaltaisia antamaan ja vastaanottamaan kyseistä tietoa kansainvälisten järjestelmien puitteissa.

3. Osapuolet sitoutuvat edistämään keskinäistä yhteistyötä sekä yhteistyötä kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja muiden toimivaltaisten järjestöjen välillä, jotta voidaan järjestää kiireellisesti humanitaarista apua vastauksena Välimeren rannikkoalueisiin vaikuttavien luonnonkatastrofien sattuessa.

V OSA

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

25 artikla

Koulutus ja tutkimus

1. Osapuolet sitoutuvat tekemään suoraan toistensa kanssa tai järjestön taikka toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä yhteistyötä, joka liittyy tieteellisen, teknisen ja hallinnollisen henkilöstön koulutukseen rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon alalla; tarkoituksena on erityisesti

a) identifioida ja vahvistaa valmiuksia;

b) kehittää tieteellistä ja teknistä tutkimusta;

c) edistää rannikkoalueiden yhdennettyyn käyttöön ja hoitoon erikoistuneiden keskusten toimintaa;

d) edistää paikallisten ammattilaisten koulutusohjelmien järjestämistä.

2. Osapuolet sitoutuvat edistämään suoraan toistensa kanssa tai järjestön taikka toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa koskevaa tieteellistä ja teknistä tutkimusta, erityisesti vaihtamalla tieteellistä ja teknistä tietoa ja koordinoimalla tutkimusohjelmia, joissa käsitellään yhteisesti kiinnostavia aiheita.

26 artikla

Tieteellinen ja tekninen apu

Rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon varmistamiseksi osapuolet sitoutuvat tekemään suoraan keskenään tai järjestön taikka toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä yhteistyötä tieteellisen ja teknisen avun antamiseksi; tähän kuuluu myös mahdollisuus käyttää ympäristöä säästävää teknologiaa ja tällaisen teknologian sekä muuntyyppisen avun siirto kyseistä apua tarvitseville osapuolille.

27 artikla

Tietojen vaihto ja yhteisesti kiinnostavat aiheet

1. Osapuolet sitoutuvat tekemään suoraan toistensa kanssa tai järjestön taikka toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä yhteistyötä vaihtaakseen tietoja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen käytöstä.

2. Järjestön tuella osapuolet erityisesti:

a) määrittävät rannikon hoidon indikaattorit ottaen huomioon jo olemassa olevat indikaattorit ja tekevät yhteistyötä kyseisten indikaattorien käytössä;

b) laativat ja ylläpitävät päivitettyjä arviointeja rannikkoalueiden käytöstä ja hoidosta;

c) toteuttavat yhteisesti kiinnostavia toimia, kuten rannikkoalueiden yhdennetyn hoidon ja käytön demonstraatiohankkeita.

28 artikla

Valtioiden rajat ylittävä yhteistyö

Osapuolet pyrkivät koordinoimaan suoraan toistensa kanssa tai järjestön taikka toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä, kun se on tarkoituksenmukaista, kansallisia rannikkostrategioitaan, suunnitelmiaan ja ohjelmiaan, jotka liittyvät vierekkäisiin rannikkoalueisiin. Koordinointiin osallistuvat kunkin maan kaikki asianosaiset hallintoelimet.

29 artikla

Valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointi

1. Ennen kuin osapuolet hyväksyvät sellaiset suunnitelmat, ohjelmat ja hankkeet, joilla todennäköisesti on merkittäviä haitallisia vaikutuksia muiden osapuolten rannikkoalueisiin, tai myöntävät niille luvan, ne tekevät tämän pöytäkirjan puitteissa yhteistyötä ilmoitusten, tietojen vaihdon ja neuvonpidon avulla kyseisten suunnitelmien, ohjelmien ja hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnissa ottaen huomioon tämän pöytäkirjan 19 artiklan ja yleissopimuksen 4 artiklan 3 kappaleen d kohdan.

2. Tätä varten osapuolet sitoutuvat tekemään yhteistyötä laatiakseen ja hyväksyäkseen asianmukaisia ohjeita ilmoitus-, tietojenvaihto- ja neuvonpitomenettelyjen määrittämiseksi prosessin kaikissa vaiheissa.

3. Osapuolet voivat tarvittaessa tehdä kahden- tai monenvälisiä sopimuksia tämän artiklan tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

VI OSA

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET

30 artikla

Yhteystyöpisteet

Kukin osapuoli nimeää yhteystyöpisteen, joka tekee yhteistyötä keskuksen kanssa tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyvissä teknisissä ja tieteellisissä asioissa ja levittää tietoa kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Yhteystyöpisteet tapaavat säännöllisesti huolehtiakseen tähän pöytäkirjaan perustuvista tehtävistä.

31 artikla

Kertomukset

Osapuolet toimittavat osapuolten säännöllisille kokouksille kertomukset tämän pöytäkirjan soveltamisesta sellaisessa muodossa ja niin usein kuin osapuolet kokouksissaan päättävät; kertomuksissa käsitellään toteutettuja toimenpiteitä, niiden tehokkuutta ja niiden toteuttamisessa havaittuja ongelmia.

32 artikla

Institutionaalinen koordinaatio

1. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon koordinoinnista huolehtii järjestö. Tässä sitä tukee keskus, jolle järjestö voi antaa seuraavat tehtävät:

a) auttaa osapuolia määrittämään Välimeren alueen rannikkoalueiden yhdennettyä käyttöä ja hoitoa varten yhteinen alueellisen toimintakehys 17 artiklan mukaisesti;

b) laatia säännöllisin väliajoin Välimeren alueen rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon tilasta ja kehityksestä kertomus, jonka tarkoituksena on tukea tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa;

c) vaihtaa tietoja ja suorittaa yhteisesti kiinnostavia toimia 27 artiklan mukaisesti;

d) pyydettäessä auttaa osapuolia:

— osallistumaan Välimeren rannikkoalueen verkostoon 16 artiklan mukaisesti,

— laatimaan ja panemaan täytäntöön rannikkoalueiden yhdennetyn käytön ja hoidon kansallinen strategia 18 artiklan mukaisesti,

— tekemään yhteistyötä koulutustoimissa ja tieteellisen ja teknisen tutkimuksen ohjelmissa 25 artiklan mukaisesti,

— koordinoimaan tarvittaessa valtioiden rajat ylittävien rannikkoalueiden hoitoa 28 artiklan mukaisesti;

e) järjestää yhteystyöpisteiden kokouksia 30 artiklan mukaisesti;

f) suorittaa muut tehtävät, joita osapuolet voivat sille antaa.

2. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa varten osapuolet, järjestö ja keskus voivat yhteisesti sopia yhteistyöstä kansalaisjärjestöjen kanssa asioissa, jotka liittyvät pöytäkirjaan.

33 artikla

Osapuolten kokoukset

1. Tämän pöytäkirjan osapuolten sääntömääräiset kokoukset pidetään yleissopimuksen 18 artiklan nojalla järjestettävien yleissopimuksen osapuolten sääntömääräisten kokousten yhteydessä. Pöytäkirjan osapuolet voivat pitää myös ylimääräisiä kokouksia yleissopimuksen 18 artiklan mukaisesti.

2. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokousten tarkoituksena on erityisesti:

a) valvoa tämän pöytäkirjan soveltamista;

b) varmistaa, että tätä pöytäkirjaa sovelletaan siten, että varmistetaan koordinaatio ja synergia muiden pöytäkirjojen kanssa;

c) valvoa järjestön ja keskuksen työtä, joka liittyy tämän pöytäkirjan soveltamiseen, ja antaa poliittista ohjausta niiden toimia varten;

d) arvioida rannikkoalueiden yhdennettyä hoitoa ja käyttöä varten toteutettujen toimien tehokkuutta ja tarvetta muihin toimenpiteisiin, erityisesti tämän pöytäkirjan liitteisiin ja muutoksiin.

e) antaa osapuolille suosituksia toimenpiteistä, joita olisi toteutettava tämän pöytäkirjan soveltamista varten;

f) tarkastella ehdotuksia, joita on tehty yhteystyöpisteiden kokouksessa tämän pöytäkirjan 30 artiklan mukaisesti;

g) tarkastella osapuolten toimittamia kertomuksia ja tehdä asianmukaisia suosituksia yleissopimuksen 26 artiklan mukaisesti;

h) tarkastella muita asiaan liittyviä tietoja, joita on saatu keskuksen kautta;

i) tarkastella muita tämän pöytäkirjan kannalta mahdollisesti merkittäviä asioita.

VII OSA

LOPPUMÄÄRÄYKSET

34 artikla

Suhde yleissopimukseen

1. Tähän pöytäkirjaan sovelletaan yleissopimuksen kaikkia pöytäkirjoja koskevia määräyksiä.

2. Tähän pöytäkirjaan sovelletaan yleissopimuksen 24 artiklan mukaisesti hyväksyttyä työjärjestystä ja rahoitussääntöjä, jos tämän pöytäkirjan osapuolet eivät sovi asiasta toisin.

35 artikla

Suhde kolmansiin osapuoliin

1. Osapuolet kehottavat muita valtioita kuin tämän pöytäkirjan osapuolia ja kansainvälisiä järjestöjä toimimaan tarpeen mukaan yhteistyössä tämän pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi.

2. Osapuolet sitoutuvat toteuttamaan kansainvälisen oikeuden mukaiset asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kukaan ei harjoita tämän pöytäkirjan periaatteiden ja tavoitteiden vastaista toimintaa.

36 artikla

Allekirjoitus

Tämä pöytäkirja on avoinna yleissopimuksen kaikkien osapuolten allekirjoituksia varten Madridissa Espanjassa 21 päivästä tammikuuta 2008 20 päivään tammikuuta 2009.

37 artikla

Ratifiointi ja hyväksyminen

Tämä sopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat on toimitettava Espanjan hallitukselle, joka toimii pöytäkirjan tallettajana.

38 artikla

Liittyminen

Tämä pöytäkirja on avoinna kaikkien yleissopimuksen osapuolten liittymiselle 21 päivästä tammikuuta 2009 alkaen.

39 artikla

Voimaantulo

Tämä pöytäkirja tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona vähintään kuusi ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjaa on talletettu.

40 artikla

Todistusvoimaiset tekstit

Tämän pöytäkirjan alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, ranskan- ja espanjankieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan tallettajan pääsihteerin huostaan.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

TEHTY madridissa, espanjassa, 21 päivänä tammikuuta 2008.